

סיירת סבתא

על הניסים ועל הגבורות

שלום למנהלים, לרכזים לחינוך חברתי ערכי ולכל צוותי המורים,

אנו שמחים לשתף בעוד סרטון מבית "סיירת סבתא" בשיתוף יד בן צבי ומינהל החמ"ד.

בסרטון המרתק התייחסות לנס מול העשייה שלנו, לתרומה שלנו לקירוב לבבות בתוך המשפחה, למנורת המקדש והמנורה מול הכנסת, לקרבות המכבים ועוד.

אנו מציעים לצפות עם התלמידים ולהרחיב בכיתה על אחד מהנושאים המתאימים לכם. ניתן להרחיב בשיעור כישורי חיים על חיזוק הקשר בין אימא לחילי, בשיעור חינוך על כוחה של העין הטובה בכל האירועים המוזכרים בסרטון, בשיעור חגים על נס מול עשייה שלנו, על קרבות המכבים, על המנורה ועוד.

להרחבה אחרי הצפייה: [מערת אבה](#), [מנורת הכנסת](#)

בנוסף מצורפת פה הצעה מהצוות החינוכי של יד בן צבי למערך שיעור בנושא סמל המדינה – מנורה וענפי זית.

בוחרים סמל למדינה

רציונל:

סמל המדינה עוצב בימים בהם עמדה מדינת ישראל על חייה, בעיצומם של קרבות מלחמת העצמאות. המדינה הצעירה פרסמה את אחד המכרזים המפעימים בתולדותיה - המכרז לבחירת סמל המדינה. מאות ההצעות שנשלחו לוועדת הסמל והדגל היו מכל שכבות העם כולל ילדים וחיילים בחזית. ההצעות שנשלחו, הדיונים בוועדה ותהליך הבחירה הארוך משקפים את הכוחות שפעלו במאבק על דמותה של המדינה, מאבק שנדמה כי ממשיך במובנים רבים עד ימינו אלה...

במהלך הפעילות נכיר את ההצעות המקוריות שנשלחו לוועדת הסמל והדגל ונחשף לתהליך בחירתו של סמל המדינה.

מטרה:

הכרת תהליך עיצובו ובחירתו של סמל המדינה תוך דיון בהצעות השונות שהוגשו, במקורות מהם הן שואבות ובהלך הרוח שאפיין את התהליך.

מהלך:

הקדמה של המורה במליאה, תיאור הרקע ההיסטורי, המכרז ובו ההצעות לסמל המדינה והקריטריונים.

הכיתה מתחלקת ל-5 קבוצות. כל קבוצה הינה "ועדת הסמל והדגל". היא מקבלת מעטפה ובה חמש הצעות לסמל המדינה (נספח 1). חשוב לציין שאלו ההצעות המקוריות לוועדת הסמל והדגל משנת 1948. לחלק מן ההצעות צורפו המקורות הארכיאולוגים מהם שאבו השראה או הסברים כאלו ואחרים. כל קבוצה מקבלת גם את הקריטריונים שפרסמה ועדת הסמלים (נספח 2) ודו"ח חוות הדעת של ועדת הסמלים (נספח 3). בדו"ח חוות הדעת מתבקשים חברי הקבוצה לדון בהצעות השונות שהונחו לפניהם וכן לקבוע מי מבין ההצעות מצאה חן בעיניהם ביותר.

שימו לב למטלה ד' - "ציירו הצעה משלכם".

ניתן לתלות את ההצעות השונות בסביבת הלמידה.

סיכום: המורה מבקש מן הקבוצות להציג את ההצעות שבחרו. הוא מציג את סמל המדינה הנבחר ומסביר את הסיבות לבחירתו ואת המקורות מהם שאב.

טיפים:

1. שימו לב לשתי הצעות מחיילים בחזית. יש לזכור כי המרכז להצעת הסמל יצא בעיצומם של קרבות תש"ח, לפני יוני 48'. חיילים הנלחמים בחזית רואים לנכון לעסוק בעיצוב הסמל, דבר המראה על ההתלהבות העממית מהעניין.
2. לוועדה הגיעו הצעות מילדים בני 12, מאנשים מן השורה מעולים חדשים, וכן ממעצבים דגולים. אפשר לשאול: מדוע?
3. הצעתו של 'נחשון' עם העץ הכרות מסמלת ביתר שאת את טראומת השואה. ניתן להתעכב על סמל זה ולפתח את הנושא.
4. הצעות הכוללות תוספות מילוליות: למשל "שלום לרחוק ולקרוב" - יש לזכור כי הימים ימי קרבות...
5. אפשר לפתח את נושא המחווה להרצל בעניין 7 הכוכבים.
6. מנורות סכמתיות מול מנורות מממצא כלשהו - שער טיטוס, מנורות מבתי כנסת. ניתן לדון ברעיון שמאחורי כל בחירה.

נספחים:

- נספח 1 – הצעות לסמל המדינה
 - נספח 2 – הקריטריונים להצעות לסמל המדינה
 - נספח 3 – דוח חוות הדעת של וועדת הסמלים
- מצורפת מצגת ובה כל העזרים

מקורות להרחבה:

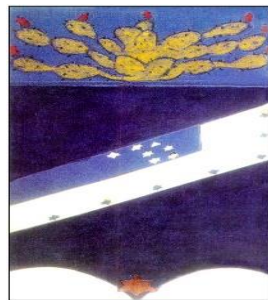
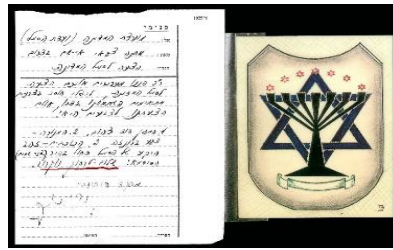
אלכסנדר מישורי קתדרה 46: "מנורה וענפי זית - לקורות עיצובו של סמל מדינת ישראל". קישור למאמר באתר יד בן צבי:

https://www.ybz.org.il/Uploads/dbsAttachedFiles/Article_46.2.pdf

[אליק מישורי](#), "שורו הביטו וראו - איקונות וסמלים חזותיים ציוניים בתרבות הישראלית", הוצאת "עם עובד"/ספריית אופקים, תש"ס 2000, חלק ג' פרק ו'.

הערך סמל המדינה בויקיפדיה, ושם הפניות נוספות.

הצעות לסמלי המדינה:

התצעה לסמל המדינה, מתבססת על סמלים זה, שבוצעו ברצפת בית כנסת ביריחו. מתמונה זה

הצעות שהגיעו מילדים:

אל חברי ועדת הסמל והדגל!

שלום רב,

זו ההזמנה לעיצוב הדגל והסמל שפרסמתם לפני כמה חודשים:

מדינת ישראל

הממשלה הזמנית

ה ז מ נ ה

מתבקשות הצעות

לדגל וסמל המדינה

הנחונים הם:

הדגל: הצבעים - תכלת ולבן.

בגוף הדגל - מגן דוד, או שבעה כוכבים (זחב או צבע אחר).

הסמל: הצבעים - תכלת ולבן וכל צבע נוסף, לפי טעמו של חצייר.

בגוף הסמל - מנורה בעלת שבעה קנים ושבעה כוכבים (בני ששה קצוות).

תתקבל לעיון גם כל הצעה אחרת, או רעיון אחר.
אין הממשלה מתחייבת לקבל כל הצעה שחיא מן חמוגשות.

את החצעות יש למסור במעטפה סגורה ולרשום עליה:
מוכירות הממשלה הזמנית, ועדת הסמלים.

המעטפה תשא סימן חיכר ולא שם מפורש, או משח, המעיד על זחותו של מגיש החצעה. במעטפה שניה יפורש שמו של בעל הסימן ותנאיו. חמועד האחרון לחגשת החצעה הוא יום ב', ז' לסיון תש"ח, (14 ביוני 1948), שעה 12:00 בצהרים, לפי שעון ישראל.

בתוך המעטפות החתומות נמצאות ההצעות שקיבלתם לעיצובו של סמל המדינה.

- א. דונו בהצעות השונות שקבעתם בהזמנה
- ב. כתבו הערכה לכל הצעה שקיבלתם
- ג. איזו הצעה הכי מצאה חן בעיניכם מכל ההצעות?
- ד. ציירו הצעה משלכם.

דו"ח חוות הדעת של ועדת הסמלים:

הצעה מספר 1

תיאור ההצעה במילים: _____

הערכתכם: _____

הצעה מספר 2

תיאור ההצעה במילים: _____

הערכתכם: _____

הצעה מספר 3

תיאור ההצעה במילים: _____

הערכתכם: _____

הצעה מספר 4

תיאור ההצעה במילים: _____

הערכתכם: _____

הצעה מספר 5

תיאור ההצעה במילים: _____

הערכתכם: _____

ההצעה שהכי מצאה חן בעיניכם היא: _____